

Návrh kritérií hodnocení profilových zkoušek z českého jazyka a literatury a z cizích jazyků na GVM ve školním roce 2024/2025

V souladu s ustanovením § 19 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů, zveřejňuji níže uvedená kritéria pro hodnocení profilových zkoušek z českého jazyka a literatury a z cizích jazyků:

Obecná kritéria pro profilové zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizích jazyků

- Písemná i ústní zkouška jsou hodnoceny známkou na klasifikační škále 1 (výborný) až 5 (nedostatečný).
- Hodnocení písemné práce tvoří 40 % a hodnocení ústní zkoušky tvoří 60 % celkového hodnocení zkušebního předmětu.
- Pro úspěšné složení maturitní zkoušky je třeba, aby student splnil požadavky jak písemné, tak ústní části. Pokud student u některé části neuspěje, opakuje v opravném termínu pouze tuto část.

Profilová zkouška z českého jazyka a literatury

Kritéria hodnocení písemné práce z českého jazyka

Hodnotící aspekty písemné práce:

1. Naplnění tématu a slohového útvaru (komunikační situace).
2. Gramatická a pravopisná správnost, slovní zásoba, vhodnost použití slov a slovních spojení.
3. Vhodná stavba souvětí, kompozice textu, splnění požadovaného rozsahu, členění textu, čitelnost.

Rozsah písemné práce činí minimálně 250 slov. Písemná práce je hodnocena známkou dle klasifikační škály 1 – 5 na základě těchto kritérií:

Výborný

Text plně odpovídá zadanému tématu a komunikační situaci, je zpracován plně funkčně. V textu se nevyskytují pravopisné ani gramatické chyby, slovní zásoba motivovaně bohatá. Struktura vět je promyšlená, syntaktické prostředky plně funkční. Promyšlená je rovněž kompozice textu, ten je vhodně členěn a logicky či nápaditě uspořádán, argumentace vyspělá, absentují věcné chyby.

Chvalitebný

Text odpovídá zadanému tématu a komunikační situaci, je zpracován funkčně. Pravopisné nebo gramatické chyby se v něm objevují ojediněle, slovní zásoba je spíše bohatá, sporadicky se objeví nevhodně zvolený výraz. Struktura vět se vyznačuje promyšleností, syntaktické prostředky jsou

funkční, ojediněle se vyskytne odchylka od pravidelné větné stavby. Text má promyšlenou kompozici, vhodné členění a uspořádání, věcné chyby se neobjevují.

Dobrý

Text v zásadě odpovídá zadanému tématu, zpracován v zásadě funkčně. Vyskytuje se v něm několik pravopisných nebo gramatických chyb, slovní zásoba je postačující, občas se objeví nevhodně zvolený výraz. Struktura vět je v zásadě promyšlená, syntaktické prostředky funkční, vyskytují se odchylky od pravidelné větné stavby. Kompozice je poměrně přehledná, ačkoliv se v ní vyskytují menší nedostatky. Text je poměrně vhodně členěný a uspořádaný, místy se objevují nedostatky v argumentaci a návaznosti či věcná chyba.

Dostatečný

Text se od zadaného tématu v některých pasážích odklání, téma je zpracováno povrchně. Vzhledem ke komunikační situaci a zadanému útvaru vykazuje text nedostatky. Frekventovaně se vyskytují pravopisné chyby, slovní zásoba je spíše chudá, objevují se nevhodně zvolené výrazy. Větná stavba je nemotivovaně chudá nebo přetížená, objevují se odchylky od pravidelné větné stavby. Kompozice je spíše nahodilá, nepřehledná, text není vhodně členěný a uspořádaný, objevují se nedostatky v argumentaci či návaznosti nebo věcné chyby.

Nedostatečný

Za nedostatečný je považován text, pokud nekoresponduje se zadaným tématem, nevykazuje znaky zadaného slohového útvaru, neodpovídá komunikační situaci, dále také, jestliže není splněn minimální požadovaný počet slov.

V textu je velké množství pravopisných a gramatických chyb, slovní zásoba je chudá až primitivní. Větná stavba nemotivovaně chudá nebo přetížená, vyskytují se časté odchylky od pravidelné větné stavby. Uvedené nedostatky ztěžují porozumění textu. Kompozice je nahodilá, nepřehledná, text není vhodně členěn a uspořádaný, objevují se nelogické argumenty nebo neodpovídající návaznost textu či věcné chyby.

Kritéria hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka

Student na základě pracovního listu, který obdrží po vylosování knižního titulu z vlastního maturitního seznamu četby, provede podle zadaných instrukcí rozbor uměleckého a neuměleckého textu. U uměleckého textu charakterizujte rovněž literárněhistorický kontext. Nedílnou součástí hodnocení je také kultivovanost ústního projevu studenta.

Ústní zkouška je klasifikována známkou 1 – 5 dle následujících kritérií:

Výborný

Analýza uměleckého a neuměleckého textu je výborná, tvrzení jsou doložena konkrétními textovými pasážemi. Charakteristika literárněhistorického kontextu zcela odpovídá zadání, pomoc zkoušejícího není nutná. Student komunikuje spisovnou češtinou, jeho projev je velmi kultivovaný a vhodně strukturovaný. Student pohotově reaguje na upřesňující dotazy. Výborně argumentuje.

Chvalitebný

Analýza uměleckého a neuměleckého textu je velmi dobrá, tvrzení jsou doložena konkrétními textovými pasážemi. Charakteristika literárněhistorického kontextu zcela odpovídá zadání, pomoc zkoušejícího je nutná sporadicky. Student komunikuje spisovnou češtinou, jeho projev je kultivovaný, vhodně strukturovaný, nedostatky se projevují ojediněle. Student reaguje na upřesňující dotazy. Argumentuje velmi dobře.

Dobrý

Analýza uměleckého a neuměleckého textu je dobrá, tvrzení jsou částečně doložena konkrétními textovými pasážemi. V charakteristice literárněhistorického kontextu se objevují občasné nedostatky, pomoc zkoušejícího je občas nutná. Student komunikuje převážně spisovnou češtinou, jeho projev není místy plynulý a vhodně strukturovaný, vyskytují se v něm nedostatky. Student reaguje na dotazy nepřesně. Argumentuje dobře.

Dostatečný

Analýza uměleckého a neuměleckého textu je dostatečná, tvrzení nejsou vždy podložena konkrétními textovými pasážemi. V charakteristice literárněhistorického kontextu se ve větší míře objevují nedostatky, pomoc zkoušejícího je nutná. Student má problém s komunikací ve spisovné češtině, jeho projev není plynulý, vhodně strukturovaný, nedostatky se objevují frekventovaněji. Žák téměř nereaguje na upřesňující dotazy, případně odpovídá nepřesně.

Nedostatečný

Analýza uměleckého a neuměleckého textu je dostatečná, tvrzení jsou nedostatečně podložena konkrétními textovými pasážemi. Charakteristika literárněhistorického kontextu vykazuje ve vysoké míře nedostatky, pomoc zkoušejícího je ve vysoké míře nutná. Student má značné problémy komunikovat spisovnou češtinou, jeho projev není plynulý, nedostatky se objevují frekventovaně. Žák minimálně reaguje na upřesňující dotazy, případně odpovídá velmi nepřesně. Dalšími důvody pro hodnocení stupněm nedostatečný jsou situace, kdy student téměř vůbec nekomunikuje či evidentně vylosovaný titul nečetl.

Profilová zkouška z cizího jazyka

Písemná práce z cizího jazyka

U písemné práce z cizího jazyka si student zvolí jedno z nabízených témat a zpracuje ho v požadovaném rozsahu. V AJ činí požadovaný rozsah 200 – 250 slov vlastního textu, v NJ je podmínkou minimálně 200 slov.

Hodnotící aspekty písemné práce z cizího jazyka

1. Zpracování zadání/obsah
2. Organizace a soudržnost textu
3. Slovní zásoba a pravopis
4. Mluvnické prostředky

Hodnocení písemné práce z cizího jazyka

Všechny uvedené aspekty jsou následně vyhodnoceny pomocí klasifikační stupnice 1 až 5, která odpovídá níže uvedené charakteristice:

Výborný

Požadovaná charakteristika textu je dodržena, text je uspořádaný, vhodně členěný. Prostředky textové návaznosti (PTN) jsou použity správně. Slovní zásoba je široká a vzhledem ke komunikační situaci adekvátní, chyby nebrání porozumění. Rozsah mluvnických prostředků je široký, jejich použití téměř vždy správné.

Chvalitebný

Charakteristika textu je ve větší míře dodržena. Text je téměř vždy souvislý a uspořádaný. PTN jsou většinou použity správně. Slovní zásoba je zpravidla široká a v zásadě použita správně, chyby většinou nebrání porozumění. Rozsah mluvnických prostředků je většinou široký, jejich použití převážně správné.

Dobry

Charakteristika textu je dodržena částečně. Text není souvislý a většinou je neuspořádaný. Chyby PTN částečně ztěžují porozumění. Slovní zásoba je omezená a ne vždy správně použita, chyby brání porozumění. Rozsah mluvnických prostředků je spíše omezený a jejich použití částečně ztěžuje porozumění.

Dostatečný

Charakteristika textu není ve větší míře dodržena. Text je nesouvislý a neuspořádaný. PTN nejsou většinou použity správně a brání porozumění. Slovní zásoba je ve větší míře omezená a většinou není použita správně. Chyby ve značnější míře brání porozumění. Rozsah mluvnických prostředků je omezený a chyby při jejich použití ve větší míře brání porozumění.

Nedostatečný

Charakteristika textu není dodržena. Není jasná podstata sdělení. Délka textu neodpovídá požadovanému rozsahu. Slovní zásoba je omezená a v nedostatečném rozsahu. Chyby zásadně brání porozumění textu. Mluvnické prostředky jsou velmi omezené, často použity nesprávně a chyby významně brání porozumění textu.

Hodnocení ústní zkoušky z cizího jazyka

Student po vylosování maturitního zadání obdrží pracovní listy s příslušnými úkoly. Ústní zkouška je založena na ověření komunikačních schopností studentů na dané téma. Student komunikuje se zkoušejícím a reaguje na položené dotazy. Faktografická část ověřuje také znalost reálií a literatury.

Hodnotící aspekty ústní zkoušky z cizího jazyka

1. Obsah sdělení a projev
2. Lexikální kompetence
3. Gramatická kompetence

Hodnocení ústní zkoušky z cizího jazyka

Všechny uvedené aspekty jsou po výkonu studenta sumarizovány a vyhodnocovány klasifikační stupnicí 1 až 5, která odpovídá následující charakteristice:

Výborný

Sdělení odpovídá zadání a je dostatečně podrobné. Pomoc zkoušejícího není nutná. Slovní zásoba je široká a správně použita, chyby nebrání porozumění. Rozsah mluvnických prostředků je široký a jejich použití téměř vždy správné.

Chvalitebný

Sdělení odpovídá zadání a je většinou plynulé a podrobné. Pomoc zkoušejícího není téměř nutná. Slovní zásoba je většinou široká a v zásadě použita adekvátně. Chyby zpravidla nebrání porozumění. Rozsah mluvnických prostředků je většinou široký, jejich použití až na výjimky správné.

Dobry

Sdělení většinou odpovídá zadání, ale není v odpovídající míře podrobné. Pomoc zkoušejícího je občas nutná. Slovní zásoba je omezená a není vždy použita správně. Chyby místy brání porozumění. Rozsah mluvnických prostředků je spíše omezený a jejich použití částečně ztěžuje porozumění.

Dostatečný

Sdělení ve větší míře neodpovídá zadání, není dostatečně plynulé a podrobné. Pomoc zkoušejícího je ve větší míře nutná. Slovní zásoba je výrazněji omezená a často není použita správně. Chyby ve větší míře brání porozumění. Rozsah mluvnických prostředků je omezený a chyby při jejich použití ve větší míře zabraňují porozumění.

Nedostatečný

Sdělení nesplňuje zadání. Pomoc zkoušejícího je výrazná. Slovní zásoba je velmi omezená a v nedostatečném rozsahu. Chyby brání porozumění většině textu. Mluvnické prostředky jsou velmi omezené, často použité nesprávně a chyby při jejich použití brání porozumění.

Mgr. Ilona Pokorná
ředitelka gymnázia
září 2024